

"IBERIA EXPRESS"

Atomo indarretxeak Katalunian

Atomo indarretxeen arazoak jande asko eta desberdinak ditu kexa erazten, eta ez Euskal Herrian bakarrik. Tarragonako Diputazioa ere arduratu da, Mediterraneoko kostaldean eraiki nahi diren indarretxeek. Hango eskualde txiki batean bost indartegi nuklear jasotzeko asmoa omen dago. Diputazioak abuztuan ontzat emandako mozio batean, hiru herri aipatzen dira: Vandellós, Ametlla de Mar eta Ascó.

Udaletxe eta herrietatik egin zaizkion deiei erantzuteko, Diputazioak estudio bat egitea erabaki du, berak dituen teknikoez baliaturik, eta CSIC eta «Junta de Energía Nuclear» direlakoei, komeni diren argibideak eskatuz.

Unibertsitatea eta eskualdeen kulturak

Barcelonako Unibertsitateari Erretore berria eman diote. Fabián Estapé izango da berriz ere Erretore. Aukera hau dela eta, elkar ikuste bat izan du Erretoreak kazetari batekin. Hona galde-erantzun interesgarri bat:

—Unibertsitatearen estatutuek diotenez —galdetzen dio kazetariak—, katalan eskualdeko* berezitasunei eta hemengo kultur altxorra* osatzen duten ondasunei leku berezia emango zaie Unibertsitatean. Nola egingo da hori?

—Unibertsitatea izan da —Erretoreak erantzun— katalan kulturaren sukaldea, eta holaxe behar du segitu, beste elkarte pribatu eta ofizialak gutietsi* gabe. Ba da garaia, egiteko asko katakunba giro batetatik ateratzeko. Sasoin batetan hori justifikagarri bazen ere, gaur egun ez. Eta, hala ere, ba dugu arriskurik oraino, halaxe jarraitu nahi izateko. Argitara irten ahal dadinean, ez da dila inor itzal-ilunpetan goxo goxo gera.

Bilbo, Donosti eta Iruine aldetik ere, horixe nahi genuke guk: argitara atera gaitzatela, kultura guztiei dagoen erositutasun* osoarekin.

Loteri zaleen eskubideak

Valenciako tribunal batek erabaki duenez, loteri erosleak eskubide osoa du, legearen aurrean, berak nahi eta eskatzen duen numeroa eman diezaioten. Honela argitu da, tribunal hartan, loteri zaleen oinberrizko eskubide bat.

Giza eskubideak geroz eta babestuagoak ditugularik, premiazkoa zen beste diru bilaketa hauen legeak ere babestea.

Boltsako ekaitzak

Irailaren* lehen hamabostekoan hasi eta, boltsaren kotizazioetan beherabehar larria somatu da. Erosle guti eta saltzaile ugari: gaixotasunaren seinale nabaria.* Uholdean galdu dira puntuak. 100aren azpitik egon dira zenbait egunetan Barcelona, Madril eta Bilboko boltsak. Bilbokoa 94eraino jaitsi da. 1970.eko krisialdiaren oroitzapena zuzpertz* da. Orduan gure neokapitalismoak hobenduria* laster aurkitu bazuen, oraingo kinka honena ez du, beharbada, berehala edirengo.*

Barrera de Irimo ministrak dioenez, boltsaren egoera larria —baina ez etsigarria*— salbakizun omen da. Gaizki dabilatzake* gauzok, horrenbeste esatera iritxi* garenean. Geroak esan beza.

Famili prokuratoreen bakartatea

Gironako* Famili Prokuratore den Maurici Durán jaunak «Presència» aldizkariari egin dizkion agerpenetatik,

zerbait jakin dugu prokuratore hauen bakartateaz. Durán jaunak esaten duenez, bakarrik eta bakarka egin behar izaten dute lan.

«Ez dugu ekiporik. Klan bat bilatu beharko genuke. Bakarrik gaude... Eta, bakarka ari garelarik, galduta gaude. Gainera, gure azken bilkuran* ikusi zenez, ba da beste gertakari bat ere. Dagozkien «probintzietan», famili prokuratoreak bigarren mailara baztertuak izaten dira ekintza ofizialetan eta agintarien bilkuretan». Hoinaino Durán jaunak.

Egia esan, holamoduzko zerbait geuk ere ikusia genuen hemengo «probintzietan» ere; baina horrelako bazterkuntza horrek ez gaitu batere harritu izan.

Familien hezkuntza* gastuak

«Tertulia» aldizkariak egin duen inkesta* batek azaldu duenez, familien gastuak, bostetik bat, haurren eskolabiderako izaten dira, inkestatuak izan diren 6.600 familiarik 70 %etan.

Galdeketeri erantzun dioten hauetarik ia 55 % ez da irixten* «per capita» errentan, nazioak duen erdikora. Inkestatueterik 70 % ez da heltzen 9.000 pezeta «per capita» errentara. Honelako familietan, irabazien 20 %tik 36 %rainokoa izaten da, haurren eskolaketarako ematen dena. Eta familia hauetako gurasoen ustetan, eskolaketa horretarako gehienik ere eman behar izango luketena, 13 % litzateke.

Bistan da, beraz, Espainiako familia apalek zama* handittoa eraman behar dutela haurren hezkuntzan. Irakaskintzaren debaldetasunaren zain daude, bada.

Espainiako Estatuaren presupostuak

1975.erako presupostuak prestatu dira. Estatuaren zorra eta harturena* berdindurik datoz presupostu horretan: bai bata eta bai bestea 656.000 milioitakoa izango da.

Estatuaren aministrazio publikoak eramaten du dirutzarik mardulena: 314.000 milioi. Parterik handienak jasotzen dituzten Ministergoak, Hezkuntza eta Zientzia, Gubernalgua eta Obra Publikoak dira. Jakingarria da, urtez urte Ministergo hauek ukan duten gorabehera:

	1975	1974	1973	1972
Hezkuntza eta Zientzia	100.000	81.097	65.251	59.273
Gubernalgua.	82.000	59.641	46.845	42.703
Obra Publikoak	64.500	57.445	53.717	48.749

Ikus daitekeenez, 1974.etik 1975.erako alde azpimarratzekoa da: Gubernalguari 22.359 milioi gehiago ematen zaizkio, baina Hezkuntzari 18.903 milioi gehiago bakarrik. Gogoan hartzekoa dugu hau, zeren* eta, gaur eguneon, Irakaskintzaren legezko debaldetasuna, diru faltaz, bete ezin baita, eta Unibertsitateak hainbat jenderi hitxi* nahi baitizkio atea.

Kazetariak:

Joseba INTXAUSTI
Andoni ZULUETA

beza, bei
daude, dagoz
diezaioten, deioen
dio, deutso
diote, deutsoe

dizkio, deutsoz
gaitzatela, gaiezala
gaude, gagoz
zaie, jake
zaizkio, jakoz